

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
Кафедра оптимального керування і економічної кібернетики

ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

Маша НІКОЛАЄВА

09

2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 8 «Педагогічна (асистентська)

практика»

Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий)
Галузь знань	11 Математика та статистика
Спеціальність	111 Математика
Освітньо-наукова програма	Математика

Робоча програма педагогічної (асистентської) практики. – Одеса: ОНУ, 2024.

Розробники:

Страхов Євген Михайлович, кандидат фізико-математичних наук, доцент,
доцент кафедри оптимального керування і економічної кібернетики

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри оптимального керування і економічної кібернетики

Протокол № 1 від. “ 28 ” 08 2024р.

Завідувач кафедри

Ольга КІЧМАРЕНКО

Погоджено із гарантом ОНП

В'ячеслав ЄВТУХОВ

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету математики,
фізики та інформаційних технологій

Протокол № 1 від. “ 31 ” 08 2024 р.

Голова НМК

Євген СТРАХОВ

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри

Протокол № ___ від. “ ___ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри

Протокол № ___ від. “ ___ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____

Вступ

Педагогічна (асистентська) практика в системі вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні є одним з етапів професійної підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії до науково-педагогічної діяльності. Під час практики формуються професійно-педагогічні компетентності для здійснення освітнього процесу у закладах вищої освіти.

Програма педагогічної асистентської практики розроблена на основі Закону України «Про вищу освіту», у відповідності до Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» від 23.03.2016 р. № 261, з урахуванням Положення про організацію освітнього процесу в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова, Положення про порядок проведення практики здобувачів вищої освіти Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, програми педагогічної (асистентської) практики здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії «Педагогічна (асистентська) практика» Одеського національного університету імені І. І. Мечникова, освітньо-наукової програми «Математика» підготовки докторів філософії спеціальності 111 «Математика».

Педагогічна практика у ЗВО здійснюється з урахуванням обов'язкового мінімуму змісту програми базових психолого-педагогічних дисциплін. Зміст педагогічної асистентської практики аспірантів узгоджений з напрямками діяльності науково-педагогічних працівників факультету.

1. Мета та завдання практики

Метою педагогічної (асистентської) практики є формування у аспірантів компетентностей майбутніх науково-педагогічних працівників, здатних здійснювати аналітичне осмислення стану та перспектив розвитку математичних наук, створювати та впроваджувати новий зміст освіти в галузі математики та статистики та новітні технології навчання; набуття навичок застосування методів, методик, систем та технологій навчального процесу в закладах вищої освіти при викладанні математичних дисциплін.

Завдання:

- поглиблення і закріплення знань, отриманих під час навчання в аспірантурі;
- набуття досвіду проведення всіх форм організації навчального процесу і видів навчальних занять у закладах вищої освіти; конструювання лекцій, семінарів, лабораторних та практичних занять на сучасному методичному рівні;
- інтеграція науково-дослідної та педагогічної діяльності практикантів;
- розвиток професійно-педагогічних здібностей на основі досвіду практики;
- поглиблення здатності до саморозвитку та самовдосконалення.

Процес проходження практики спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

- ЗК 02. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- ЗК 04. Здатність застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології у науковій та педагогічній діяльності.
- ЗК 05. Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.
- ФК 04. Здатність опрацьовувати наукову математичну літературу і ефективно використовувати інформацію із різних джерел.
- ФК 05. Здатність організовувати та здійснювати науково-педагогічну діяльність у галузі математики.

Очікувані результати навчання. В результаті вивчення дисципліни аспірант повинен

знати: основні форми організації і основи планування освітнього процесу; дидактичні принципи проведення всіх видів навчальних занять та зміст документів, що їх регламентують; форми та методи контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти; види навчально-методичного забезпечення освітнього процесу та вимоги до них; форми та методи виховної роботи зі студентами;

вміти: визначати мету та завдання навчальних занять; застосовувати різні форми та методи освітньої взаємодії; застосовувати сучасні освітні технології, інформаційно-комунікаційні та інтерактивні; розробляти навчально-методичні матеріали та здійснювати контроль знань студентів;

виявляти здібності до саморозвитку та самовдосконалення та сприяти формуванню цих навичок у студентів.

Програмні результати навчання:

- ПРН 01. Володіти сучасними концептуальними та методологічними знаннями в галузі науково-дослідницької та/або професійної діяльності і методами математичного дослідження.
- ПРН 04. Вміти досліджувати і застосовувати спеціальні математичні структури, використовувати їх у різних розділах математики.
- ПРН 05. Вміти надавати всебічну інтерпретацію тверджень, проводити їх узагальнення; відрізнити основні ідеї від деталей та технічних викладок; удосконалювати доведення.
- ПРН 06. Вміти розв'язувати конкретні математичні задачі, сформульовані у термінах певної предметної області; оцінювати ступінь адекватності математичної моделі реальному процесу, який вона описує.
- ПРН 11. Вміти дотримуватися у науково-дослідній роботі норм етичної поведінки стосовно інших людей; адаптуватися та комунікувати; ділитися набутими знаннями, дбати про якість виконуваної роботи.
- ПРН 13. Здійснювати педагогічну та науково-педагогічну діяльність у галузі математики.

2. Зміст практики

Змістовий модуль 1. Навчальна діяльність аспіранта під час практики.

1. Формулювання мети та завдання практики, що віддзеркалює основну ідею, її освітній, розвиваючий і виховний характер.
2. Складання індивідуального плану проходження практики.
3. Знайомство з навчально-методичною, науковою роботою відповідної кафедри, нормативно-правовою базою, що регламентує організацію освітнього процесу в ОНУ імені І.І. Мечникова.
4. Відвідування занять викладачів кафедри.
5. Організація змісту занять, підбір методів, вибір логічних підходів (індуктивний або дедуктивний), використання проблемного підходу, самостійна робота, створення практичних занять.
6. Відображення проекту заняття в плані-конспекті заняття.

Змістовий модуль 2. Методична діяльність аспіранта під час практики.

1. Складання розгорнутих планів-конспектів занять, обговорення з науковим керівником.
2. Підготовка необхідних методичних та дидактичних матеріалів, вивчення технології проведення занять.
3. Аналіз змісту занять з метою виявлення освітньої дидактичної мети, розкриття структури, визначення зв'язків змісту з попереднім і наступним матеріалом (внутрішньо-предметні зв'язки), виявлення опорних понять, в'яснення подальшого використання цього змісту в процесі вивчення матеріалу.
4. Аналіз занять у вигляді детального сценарію: вступна, основна частина, закріплення, домашнє завдання.
5. Формулювання питань. Докладний опис домашнього завдання.
6. Самоаналіз недоліків після проведення заняття з метою подальшого усунення.

Змістовий модуль 3. Виховна діяльність аспіранта під час практики.

1. Організація та проведення для студентів заходу виховного спрямування.

Змістовий модуль 4. Науково-дослідна діяльність аспіранта під час практики.

1. Проведення магістерського семінару або проблемної групи для розв'язання поставленої наукової проблеми.
2. Підведення підсумків педагогічної практики. Підготовка звітних матеріалів за підсумками проходження практики. Перевірка звітних матеріалів керівником та обговорення результатів. Захист результатів практики.

3. Організація проведення практики

Згідно з навчальним планом педагогічна (асистентська) практика проводиться для аспірантів третього року навчання. Обсяг практики становить 6 кредитів ЄКТС (180 год.). Педагогічна асистентська практика

проводиться після вивчення дисципліни «Педагогіка вищої школи» або іншої дисципліни педагогічного спрямування і передбачає:

- навчальну діяльність аспіранта під час практики.
- методичну діяльність аспіранта під час практики.
- виховну діяльність аспіранта під час практики.
- науково-дослідну діяльність аспіранта під час практики

Під час практики аспірант має:

- з'ясувати функції, мету, завдання практики та скласти індивідуальний план проходження практики;
- ознайомитися з організаційною, навчально-методичною та науковою роботою кафедри, нормативно-правовою базою, що регламентує організацію освітнього процесу на факультеті;
- відвідати заняття керівника практики, провідних викладачів кафедри/факультету;
- підготувати необхідні методичні та дидактичні матеріали для проведення занять;
- провести на належному науково-методичному рівні заняття згідно індивідуального плану;
- організувати та провести для студентів захід виховного спрямування, засідання наукового гуртка/семінару тощо факультету;
- взяти участь у засіданнях кафедри, наукових семінарах тощо;
- підготувати звітні матеріали щодо проходження практики і надати керівнику практики з метою перевірки та оцінювання;
- захистити результати практики у встановленому порядку.

Організатором та базою проходження практики є кафедра, за якою закріплений аспірант.

Загальне керівництво педагогічною асистентською практикою аспіранта покладено на завідувача кафедри, за якою закріплений аспірант. Керівник практики від факультету узгоджує організаційні питання проведення практики з кафедрами, готує наказ про проведення педагогічної асистентської практики аспірантів. Безпосереднє керівництво педагогічною асистентською практикою, науково-методичне консультування та контроль за проходженням практики аспіранта здійснює керівник практики, який:

- добирає тематику занять та академічні групи для проведення педагогічної практики;
- надає методичну допомогу у плануванні та організації навчальної взаємодії;
- контролює роботу аспіранта, відвідування занять та інші види його роботи зі студентами, здійснює заходи щодо усунення недоліків у організації практики;
- оцінює роботу аспіранта і готує відгук про його навчально-методичну роботу під час проходження практики.

Основні види роботи:

№ з/п	Назва робіт	Кількість Годин
1	Формулювання мети та завдання практики, що віддзеркалює основну ідею, її освітній, розвиваючий і виховний характер. Складення індивідуального плану проходження практики.	10
2	Знайомство з навчально-методичною, науковою роботою відповідної кафедри, нормативно-правовою базою, що регламентує організацію освітнього процесу в ОНУ імені І.І. Мечникова.	20
3	Відвідування та аналіз занять викладачів кафедри, засідання кафедри/семінару.	20
4	Складання розгорнутих планів-конспектів занять, обговорення з керівником.	20
5	Підготовка необхідних методичних та дидактичних матеріалів, вивчення технології проведення занять. Підготовка презентаційного матеріалу та програмного забезпечення.	20
6	Проведення відкритих занять. Аналіз та обговорення недоліків після проведення заняття з метою подальшого усунення.	20
7	Організація та проведення для студентів заходу виховного спрямування. Використання докладів з презентаціями. Обговорення.	25
8	Робота над індивідуальним науково-дослідним завданням. Проведення магістерського семінару.	25
9	Підготовка звітних матеріалів за підсумками проходження практики. Захист звіту.	20
	Разом	180

4. Методичне забезпечення

Основну функцію науково-методичного забезпечення педагогічної асистентської практики виконують навчально-методичні комплекси відповідних дисциплін, а також конспекти лекцій, методичні вказівки до практичних, лабораторних занять чи курсового проектування, презентаційні матеріали, комплект матеріалів для виконання всіх завдань практики.

5. Форми та методи контролю. Підведення підсумків практики

До захисту практики здобувачем вищої освіти ступеня доктора філософії подаються наступні документи:

1. Індивідуальний план проходження практики.
2. Щоденник практики.
3. Звіт про підсумки практики, що містить виклад проведеної під час практики роботи, зокрема: перелік проведених навчальних занять, методичної роботи, виховних (позааудиторних, профорієнтаційних) заходів практиканта під час практики, перелік відвіданих занять, участь у методичних семінарах кафедри тощо.

Документація подається керівнику практики в термін згідно з графіком практики. До захисту практики допускаються здобувачі вищої освіти ступеня

доктора філософії, які у повному обсязі виконали індивідуальний план практики і надали пакет документів, передбачених Програмою. Здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії, які не виконали індивідуальний план проходження практики, до її захисту не допускаються. Результати практики та її захист оцінюються на підставі наданих звітних документів.

Підсумковий контроль з педагогічної асистентської практики відбувається у формі диференційованого заліку. Залік виставляється за результатами роботи здобувача вищої освіти впродовж усієї практики та захисту звіту по завершенні практики. При визначенні підсумкової оцінки враховуються результати оцінювання з усіх видів робіт (навчальної, методичної, організаційної), передбачених програмою практики. Оцінювання діяльності аспіранта здійснюється згідно Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти Одеського національного університету імені І.І. Мечникова. Здобувач вищої освіти одержує підсумкову оцінку, якщо за результатами поточного контролю та захисту звіту він набрав 60 і більше балів.

6. Розподіл балів за види діяльності практиканта

Навчальна робота	Методична робота	Наукова робота	Виховна (організаційна) робота	Захист звіту	Сума
30	30	10	10	20	100

7. Критерії та шкала оцінювання

Реалізація основних завдань контролю знань здобувачів вищої освіти в ОНУ досягається системними підходами до оцінювання та комплексністю застосування різних видів контролю. Згідно з діючою в університеті системою комплексної діагностики знань здобувачів вищої освіти, з метою стимулювання планомірної та систематичної навчальної роботи, оцінка знань здійснюється за 100-баловою системою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитотрансферної системи (ЄКТС – А, В, С, D, E, FX, F).

8. Рекомендована література

8.1. Основна література

1. Головенкін В.П. Педагогіка вищої школи: підручник. 2-ге вид., переробл. і доповн. — К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. — 290 с.
2. Компетентнісний підхід у вищій освіті: світовий досвід / Укл. Антонюк Л.Л., Василькова Н.В. та ін. — К.: КНЕУ імені Вадима Гетьмана, 2016. — 61 с.

3. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія: підручник / А.М. Алексюк. – К.: Либідь, 1998. – 560 с.
4. Біляковська О.О. Дидактика вищої школи: навч. посібн. / О.О. Біляковська, І.Я. Мицишин, С.Б. Цюра. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2013. – 360 с.
5. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи: підручник за модульнорейтинговою системою навчання для студентів магістратури / С.С. Вітвицька: – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 384 с.
6. Лекції з педагогіки вищої школи / За ред. В. І. Лозової. – Харків: ОВС, 2006. – 496 с.
7. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі / В.М. Нагаєв: Навч. посібн. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 232 с.
8. Освітні технології: навч.-метод. посіб. / за заг. ред. О.М. Пехоти. – К.: А.С.К., 2001. – 256 с.
9. Подоляк Л.Г. Психологія вищої школи: підручник. – 3-є вид. / Л.Г. Подоляк, В.І. Юрченко. – К.: Каравела, 2011. – 360 с.